

TANTÁRGYI ADATLAP

MŰVÉSZETFILOZÓFIA

BMEGT43A186

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

MŰVÉSZETFILOZÓFIA

Azonosító

BMEGT43A186

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	2
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

félévközi
érdemjegy

Kreditszám

5

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
-------------	------------------	-------------------

Dr. Bárány Tibor	egyetemi adjunktus	barany.tibor@gtk.bme.hu
------------------	--------------------	-------------------------

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Szociológia és Kommunikáció Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar és angol; HU and EN

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: Szabadon választható tárgyak

Tantárgy szerepe: Szabadon választható

Ajánlott félév: 0

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2023.03.29.) az 580251/13/2023 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2023.03.29-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a művészetfilozófia alapvető kérdéseivel, valamint azokkal a módszerekkel, amelyek segítségével a művészetekkel és a műalkotásokkal kapcsolatos filozófiai és kommunikációs kérdések tanulmányozhatóak és megválaszolhatóak. A félév során először a művészet és a különböző művészeti ágak lényegének megragadására tett kísérleteket és azok kritikai elemzéseit tekintjük át, majd a műalkotások természetének, létrehozásának és befogadásának számos – a művészetfilozófiai és művésze-ti kommunikációs diskurzusokban központi szerepet kapó – kérdését vizsgáljuk meg. Az alapvető művészetfilozófiai kategóriák megismerése után elsősorban a festmények, grafikai képek, fényképek, mozgóképek, digitális képek stb. alkotásának és befogadásának specifikus aspektusait vesszük szemügyre, többek között a sok vitát kiváltott „realizmus” problémájának szempontjából. Bár a kurzus során az analitikus művészetfilozófia meghatározó területeire koncentrálunk, vizsgálódásaink a design számos filozófiai és kommunikációs kérdésére és problémájára is kiterjednek.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Társadalmi jelenségek működését leíró tudományos fogalomkészlet ismerete
2. Társadalomtudományi módszertanok ismerete
3. Társadalmi intézmények (jog, nyelv, vallás stb.) ismerete.

Képesség

1. Argumentációs és racionális vitában részvétel képessége
2. Elemzési képesség
3. Akadémiai jellegű feladatoknál ítélőképesség, önálló döntés képessége

Attitűd

1. Társadalomtörténeti nyitottság
2. Önkritikára és önfejlesztésre való nyitottság
3. Saját képességek önreflexiója.

Önállóság és felelősség

1. Saját világnézetének szakmai közegben való megjelenítése
2. Történetileg és politikailag koherens világnézet kialakítására való törekvés
3. Szakmai normák elfogadás és érvényesítése.

Oktatásmódszertan

Előadások, gyakorlatok.

Tanulástámogató anyagok

- Alperson, P. (ed.) 1992. The Philosophy of the Visual Arts. New York – Oxford: Oxford University Press.
- Arisztotelész. 1963. Poétika. Budapest: Magyar Helikon.
- Bazin, A. 1995. Mi a film? Budapest: Osiris.
- Barthes, R. 2000. Világoskamra: jegyzetek a fotográfiáról. Budapest: Európa.
- Bán, A. – Beke, L. (szerk.) 1997. Fotóelméleti szöveggyűjtemény. Budapest: Enciklopédia.
-
-
-
-
-
- Bell, C. 1914. Art. London: Chatto and Windus.
- Carroll, N. 1998. A Philosophy of Mass Art. Oxford: Clarendon Press.
- Carroll, N. 1996. Theorizing the Moving Image. Cambridge: Cambridge University Press.
- Carroll, N. 1993. „Historical Narratives and the Philosophy of Art.” The Journal of Aesthetics and Art Criticism, 51:3, 313-326.
- Currie, G. 1997. „The Paradox of Caring: Fiction and the Philosophy of Mind.” In M. Hjort and S. Laver (eds.), Emotion and the Arts. New York and Oxford: Oxford University Press.
- Currie, G. 1995. Image and Mind: Film, Philosophy and Cognitive Science. Cambridge: Cambridge University Press.
- Danto, A. C. 1997. Hogyan semmizte ki a filozófia a művészetet? Budapest: Atlantisz.
- Danto, A. C. 1981. The Transfiguration of the Commonplace: A Philosophy of Art. Cambridge, Mass.: Harvard University Press. (Magyar fordítás [nem ajánlott]: Danto, A. C. 1996. A közhely színeváltozása. Művészetfilozófia. Budapest: Enciklopédia.)
- Danto, A. C. 1964. „The Artworld.” The Journal of Philosophy, 61, 571-84. (Reprinted in Lamarque – Olsen, 2004, 427-34.) (Magyar fordítás: Danto. 1994. „A művészvilág.” Engima, 4, 41-52.)
- Davies, S. 1991. Definitions of Art. Ithaca – London: Cornell University Press.
- Dickie, G. – Sclafani, R. – Roblin, R. (eds.) 1989. Aesthetics: A Critical Anthology. Second edition. New York: St. Martin's Press.
- Dickie, G. 1983. „The New Institutional Theory of Art.” Proceedings of the 8th Wittgenstein Symposium, 10, 57-64. (Reprinted in Lamarque – Olsen, 2004, 47-54.)
- Goldberg, V. (ed.) 1981. Photography in Print: Writings from 1816 to the Present. Albuquerque: University of New Mexico Press.
- Goldie, P. and Schellekens, E. 2010. Who's Afraid of Conceptual Art? London and New York: Routledge.

- Goldie, P. and Schellekens, E. (eds.) 2007. *Philosophy and Conceptual Art*. Oxford: Clarendon Press.
- Gombrich, E. H. 1972. *Művészet és illúzió*. Budapest: Gondolat.
- Goodman, N. and Elgin, C. Z. 1986. „Interpretation and Identity: Can the Work Survive the World?” *Critical Inquiry*, 12:3, 564-575.
- Goodman, N. 1976. *Languages of Art: An Approach to a Theory of Symbols*. Indianapolis – Cambridge: Hackett.
- Hjort, M. – Laver, S. (eds.) 1997. *Emotion and the Arts*. New York and Oxford: Oxford University Press.
- Horányi, Ö. (szerk.) 2003. *A sokarcú kép: válogatott tanulmányok a képek logikájáról*. 2. módosított kiadás. Budapest: Typotex.
- Hume, D. [1777] 1993. „Of the Standard of Taste.” Reprinted in D. Hume, *Selected Essays*. Oxford and New York: Oxford University Press, 1993, 133-154. (Magyar fordítás: Hume, D., „A jó ízlésről.” In David Hume összes esszéi I. Budapest: Atlantisz, 1992, 222-244.)
- Hume, D. 1994. „A művészetekben való kifinomultságról.” In David Hume összes esszéi II. Budapest: Atlantisz, 29-41.
- Ibelings, H. 2002. *Supermodernism: Architecture in the Age of Globalization*. Rotterdam: NAI Publishers.
- Kivy, P. 1990. *Music Alone: Philosophical Reflections on the Purely Musical Experience*. Ithaca – London: Cornell University Press.
- Lamarque, P. – Olsen, S. H. (eds.) 2004. *Aesthetics and the Philosophy of Art: The Analytic Tradition. An Anthology*. Oxford: Blackwell.
- Lidwell, W. – Holden, K. – Butler, J. 2003. *Universal Principles of Design: 100 Ways to Enhance Usability, Influence Perception, Increase Appeal, Make Better Design Decisions, and Teach through Design*. Gloucester, Mass.: Rockport Publishers.
- Lopes, D. M. 2007. „Conceptual Art Is Not What It Seems.” In P. Goldie and E. Schellekens (eds.), *Philosophy and Conceptual Art*. Oxford: Clarendon Press, 238-255.
- Margolin, V. – Buchanan, R. (eds.) 1995. *The Ideas of Design: A Design Issues Reader*. Cambridge, Mass. – London: The MIT Press.
- Platón. 1984. *Állam*, 3. és 10. könyv. In Platón összes művei II. Budapest: Európa Könyvkiadó, 84-227, 649-710.
- Raizman, D. 2003. *History of Modern Design*. London: Laurence King Publishing Ltd.
- Schellekens, E. 2007. „The Aesthetic Value of Ideas.” In P. Goldie and E. Schellekens (eds.), *Philosophy and Conceptual Art*. Oxford: Clarendon Press, 71-91.
- Shusterman, R. 2003. *Pragmatista esztétika: a szépség megélése és a művészet újragondolása*. Pozsony – Budapest: Kalligram.
- Tatarkiewicz, W. 2000. *Az esztétika alapfogalmai: hat fogalom története*. Budapest: Kossuth.
- Trachtenberg, A. (ed.) 1980. *Classic Essays on Photography*. New Haven, Conn.: Leete's Island Books.
- Walton, K. 1984. „Transparent Pictures: On the Nature of Photographic Realism.” *Critical Inquiry*, 11:2, 246-277.
- Walton, K. 1997. „On Pictures and Photographs: Objections Answered.” In R. Allen and M. Smith (eds.), *Film Theory and Philosophy*. Oxford: Clarendon Press.
- Wittgenstein, L. 1958. *Philosophical Investigations*. New York: Macmillan Publishing Co. (Magyar fordítás: Wittgenstein, L. 1992. *Filozófiai vizsgálódások*. Budapest: Atlantisz.)
- Weitz, M. 1956. „The Role of Theory in Aesthetics.” *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 15:1, 27-35. (Reprinted in Lamarque – Olsen, 2004, 12-18.)
- Woodham, J. M. 1997. *Twentieth-Century Design*. Oxford: Oxford University Press

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A félév végi aláírás feltétele az órák látogatása. Négy alkalmat (az órák 30%-át) meghaladó hiányzás esetén a hallgató a TVSz szerint nem kaphat aláírást. A jelenlétet az oktató rendszeres katalógussal ellenőrzi. Szemináriumi dolgozat (írásbeli vizsga): 25-30 ezer leütés.

Teljesítményértékelési módszerek

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása: 1. Részteljesítmény-értékelés: Szemináriumi dolgozat (50 pont): 2. A dolgozatban tárgyalt művészetfilozófiai kérdés, probléma pontos és világos ismertetése (10 pont) 3. A kurzus során feldolgozott és a korábbi tanulmányok során megismert releváns szakirodalom szem-pontjainak és érvrendszerének ismerete, integrálása (10 pont) 4. A dolgozat szerkezete, áttekinthetősége (5 pont) 5. A gondolatmenet és az állítások világossága, az érvelés minősége (logikai szerkezet), kreativitása, a fogalmak pontos, tisztázott és konzisztens használata (5 pont) 6. Kritikai szemlélet, a kritikai észrevételek argumentatív alátámasztása (5 pont) 7. Önálló álláspont megfogalmazása, az álláspont argumentatív alátámasztása, lehetséges ellenvetések vizsgálata (5 pont) 8. Példák használata (5 pont) 9. Nyelvi igényesség (5 pont) 10. Kritériumkövetelmény a pontos idézés és hivatkozás (parafrázis esetében is), valamint a dolgozat végén szereplő pontos és teljes bibliográfia. Pontatlan idézés, hivatkozások és a bibliográfia hiánya vagy pontatlansága esetén a dolgozat nem értékelhető. A vizsgadolgozatokkal szemben támasztott részletes formai és tartalmi követelményeket a tanszéki honlapról letölthető Útmutató a Szociológia és Kommunikáció Tanszék kurzusainak és képzéseinek követelményeként benyújtandó vizsgadolgozatok elkészítéséhez című segédlet tartalmazza. 11. A szeminárium dolgozat elkészítésének alternatív formája egy olyan gyakorlati projekt és elemzés, amely a félév során tárgyalt témák valamelyikére reflektáló alkotást (például álló vagy mozgókép, honlap stb.) és 12. annak kritikai elemzését tartalmazza. Az elemzésnek ebben az esetben is meg kell felelnie a szeminárium-mi dolgozattal szemben támasztott követelményeknek és szempontoknak, terjedelme azonban lehet rövidebb is (15-20 ezer leütés). Ezt az alternatívát akkor választhatja a hallgató, ha a vázlat elkészítése előtt a tervezett projektet az oktatóval megbeszéli, a vázlatot pedig már a konzultáció alapján készíti el. 13. Recenziók / kritikák (3x10 pont): 14. A feldolgozott szakirodalom valamely állításának és az állítást alátámasztó gondolatmenetnek (érvelés-nek) pontos és tömör ismertetése / A műalkotás lényegre törő bemutatása (3 pont) 15. Az ismertetett álláspont és gondolatmenet kritikai elemzése / A műalkotás kritikai értékelése (3 pont) 16. A recenzió / kritika gondolatmenetének (érvelési szerkezetének) világossága, követhetősége (2 pont) 17. A gondolatmeneteket (érvelést) alátámasztó vagy cáfoló példák / A műalkotás ajánlásának indoklása (2 pont) 18. Az a recenzió, amely a feldolgozott szakirodalom pusztá tartalmi kivonatát adja, illetve az a kritika, amely a műalkotás pusztá leírását tartalmazza, maximum 3 pontot érhet. A határidőn túl leadott recenziók és kritikák pontértékük felét éri. 19. Prezentáció (10 pont): 20. A feldolgozott szakirodalom alapkérdéseinek, problémáinak, argumentumainak pontos és tömör bemu-tatása (2 pont) 21. A prezentáció szerkezete, gondolatmenete, időtartama (25-30 perc) (2 pont) 22. Önálló álláspont megfogalmazása, vitaindító kérdések, felvetések (2 pont) 23. Példaként bemutatott (művészeti, design) alkotás vagy alkotások elemzése, az elemzés relevanciája a 24. feldolgozott szakirodalom szempontjából (2 pont) 25. Vázlat (handout) áttekinthetősége, tartalmi minősége (2 pont) 26. Az a prezentáció, amely a feldolgozott szakirodalom pusztá tartalmi kivonatát adja, maximum 3 pontot érhet. Elmaradt prezentációt nem lehet pótolni.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- Szemináriumi dolgozat: 50
- Recenziók / kritikák: 20
- Prezentáció: 20
- Szemináriumi munka: 10
- összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Óralátogatás, részfeladatok elvégzése.

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	94
Jeles	90–95
Jó	80-89
Közepes	70–79
Elégséges	50–69
Elégtelen	< 50

Javítás és pótlás

A javítás és pótlás rendjét mindig a hatályos TVSZ szabályozza.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	56
félévközi készülés a gyakorlatokra	32
felkészülés a teljesítményértékelésekre	32

kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása 30

összesen 150

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőlet véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2023.03.13-án. Érvényes 2023.03.13-tól.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

1 A művészet meghatározása. Megismerés és művészet. Művészet és érzelmek. Művészet és moralitás. Interpretáció. Magaskultúra és tömegkultúra megkülönböztetése. Az ízlés problémája.

További oktatók

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Szociológia és Kommunikáció Tanszék vezetője hagyja jóvá.